

KURJER POWSZECHNY

WYCHODZI CODZIENNIE RANO

Redakcja i Administracja:
Kraków, Rynek 6. L. p. tel. 120-78.
Lwów, Mochnackiego 1. 48
Telefony 53-79, 7-40, 92-46, 46-34

REDAKTOR NACZELNY JAN MATYSIK

P.K.O. 503.750

PRENUMERATA
z dostawą do domu (rozdawcą lub
pością) miesięcznie . . . . . 4 zł.
bez dostawy tj. przy odbiorze w kan-
tatach wydawn. miesięcznie . 3:50 zł.

Rok VII.

Kraków-Lwów wtorek 28 sierpnia 1934

Nr. 236 ABC

Mowa jakich niewiele

Niesłychany tupet dra Schachta

LIPSK, 27. 8. (PAT). Z okazji otwarcia Targów Lipskich wygłosił przemówienie prezydent Banku Rzeszy, Dr. Schacht na temat niemieckiego handlu zagranicznego. Mówca oświadczył, że wszystkie trudności, w jakich się znajdują Niemcy wypływają z traktatu wersalskiego, który narzucił Niemcom nadmierne świadczenia rzeczowe, spowodował odpływ wielkich kapitałów w złocie, jak również odciał kolonie, które dla Rzeszy posiadały niezwykle znaczenie. Ponadto zmuszono Niemcy do zapłacenia miliardowych sum na cele reparacyjne.

W dalszym ciągu mówca określa przebieg konferencji międzynarodowych, związanych z planem Younga, zniesieniem reparacji, oraz wprowadzeniem transferu, które zakończyły się fiaskiem. Mimo oficjalnego zniesienia reparacji w Lozannie, reparacje jako problem, nadal istnieją. Niemcy jako dłużnik, czynią wszystko, aby ze zobowiązań swych wobec wierzycieli wyjść z honorem.

Schacht omawiał w dalszym ciągu posunięcia Banku Rzeszy i rządu, mające na celu wypełnienie tych zobowiązań. Zwracając się pod adresem zagranicy, Schacht oświadcza, iż zamiast ułatwić dłużnikowi spłatę zobowiązań w towarach lub zrezygnować ze spłaty długów, wierzyciele zastosowali środek ochronny i obniżyli wartość złota. Na rynku światowym zaczęła się radykalna niżka cen i katastrofalne obniżenie

Zadziwiająca powściągliwość kanclerza Schuschniga

WIENIEN, 27. 8. (PAT). Kanclerz Schuschnigg po powrocie swoim do Wiednia oświadczył przedstawicielom prasy, iż powtórzyć jedynie może, że rozmowy jego z Mussolinim we Florencji dotyczyły spraw politycznych, gospodarczych i kulturalnych. W sprawach tych osiągnięto najzupełniejsze porozumienie. Ta jednorodność ma wielkie znaczenie dla utrzymania niezależności i wolności Austrii.

Międzynarodowa konferencja agrarna

BERLIN 27. 8. (PAT) W Bad Eilsen pod Hannoverem nastąpiło wczoraj otwarcie międzynarodowej konferencji nauk agrarnych z udziałem 100 przedstawicieli 15 państw, wśród których znajduje się delegacja polska. Konferencja powołana została przed 5 laty przez Anglika Elhearsta celem wymiany myśli między uczonymi nauk agrarnych całego świata.

Głębokość na 23.000 m.!

MOSKWA, 27. 8. (PAT). Z pokładu łamacza lodów „Jermak” zarzucono sonde, która osiągnęła głębokość 23.000 m., co stanowi rekordową, dotychczas nie notowaną, głębokość morza.

się handlu zagranicznego świata o dwie trzecie. Wierzyciele zagraniczni zmusili Niemcy do wprowadzenia w życie transferu. Zamiast pomocy, wszyscy kategorycznie domagają się spłaty zobowiązań mimo, że nie z własnej winy popadliśmy w trudności.

Nie możemy kupować obcych dewiz, gdyż zagranica nie importuje do nas dostatecznej ilości towarów. W tych warunkach o normalnym wywiązywaniu się z zobowiązań finansowych nie może być mowy. Eksport niemiecki uległ w dalszym ciągu obniżeniu, podczas gdy import wykazuje wyraźną nadwyżkę. Zrozumiałem jest, że Niemcy musieli ograniczyć import przedewszystkiem surowców. Zagranica broni się przed importem towarów niemieckich, co prowadzi do tego, że Niemcy nie tylko nie mogą płacić swych długów, ale jednocześnie nie mogą wystąpić w charakterze importera na rynku światowym. Stan taki jest anormalny i obie strony są o tem przekonane, że prowa-

dzi on do dalszych zakłóceń w życiu gospodarczym świata.

Mówiąc o trudnościach dewizowych Dr. Schacht oświadczył, że Niemcy musieli odrzucić podawane im przez zagranicę recepty, jak deflacja i dewaluacja, bowiem Rzesza Niemiecka miała dość przykładów, iż podobne eksperymenty niczego dobrego nie dadzą. Natomiast Rzesza własnymi siłami starać się będzie przezwyciężyć wszelkie trudności.

Błędne i nielogiczne tezy

LONDYN 27. 8. (PAT) O ile wczorajsze przemówienie kanclerza Hitlera na temat plebiscytu w Zagłębiu Saary zostało przez prasę angielską przyjęte życzliwie, o tyle przemówienie Dr. Schachta w Lipsku jest przedmiotem ostrych ataków dzienników angielskich. Prasa angielska podkreśla, że tezy Dr. Schachta są z gruntu błędne i nielogiczne z punktu widzenia ekonomiki, bowiem za towary kupione trzeba płacić.

Fiasko pokowań sowiecko - amerykańskich?

Zapłaćcie najpierw stare długi — mówią Amerykanie

LONDYN 27. 8. (PAT) Waszyngtoński korespondent Timesa zapowiada możliwość załamania się rokowań między Stanami Zjednoczonymi a Rosją w sprawie długów i traktatu handlowego. Mimo, że rokowania oficjalnie jeszcze odbywają się, amerykański dep. stanu miał zrezygnować z nadziei doprowadzenia ich do pozytywnego zakończenia. Ostatnia nota ambasadora Trojanowskie-

go proponować miała zafatwienie sprawy długów pod warunkiem, że Stany Zjednoczone zgodzą się na liberalne udzielanie kredytów handlowych dla Z. S. S. R. Rząd amerykański w ciągu rokowań trzymał się zasady, że zadanie długów powinno być zupełnie oddzielone, niezależnie od traktatu handlowego.

Dlaczego Francuzi wycofali z Challenge'u swoją ekipę?

WARSZAWA 27. 8. (tel. wł. G.) Już donosiliśmy Aeroklub Francji wycofał z rozgrywek challenge'owych swoją ekipę. Przyczyny tej decyzji, choć nie ogłoszone oficjalnie, nie są jednak tajemnicą.

Otóż fabryka „Coudran”, dostarczająca maszyn challenge'owych pragnęła pobić wszystkie rekordy sprawności. Z przeszło 300-konnym silnikiem „Condrony” byłyby bardzo groźnym przeciwnikiem dla wszystkich ekip i być może mogłyby nawet zająć pierwsze miejsce. Okazało się jednak, że francuskie maszyny są zbyt słabe w stosunku do siły i ciężaru motorów. Polesono zatem fabryce „Coudron” albo należyście wzmocnić maszyny, albo wbudować słabsze silniki. Niestety, po zamianie 6-cylindrowego motoru na słabszy 4-cylindrowy okazało się, że awionetki nie mają żadnych szans na zwycięstwo; nie pomogło wzmocnienie niektórych wiązań kon-

z Challenge'u swoją ekipą?

strukcyjnych. Komisja uznała, że współczynnik bezpieczeństwa wciąż jest za mały — nastąpiło oficjalne wycofanie ekipy.

Fakt ten świadczy o niezwykle wysokim poziomie zawodów, do których nawet taka potęga lotnicza, jak Francja, nie może stawać z szansą na honorowe miejsce.

Ekipa czeska straciła jeden samolot

WARSZAWA 27. 8. (PAT) Na lotnisko mokotowskie przybyła już cała ekipa challenge'owa Czechosłowacji, złożona z 4 samolotów. Samolot czechosłowacki Nr. 53 z pilotem Polichnem podczas prób na lotnisku na Okęciu uległ poważnemu uszkodzeniu.

Inż. Grzeszczyk „rozłożył” maszynę

WARSZAWA, 27. 8. (Tel. wł. G.) Dziś podczas prób płaskiego lądowania

samolot polski „PZL 26” pilotowany przez inż. Grzeszczyka, spadł na ziemię i doznał poważnych uszkodzeń. Istnieje jednak możliwość, iż w ciągu dwóch dni samolot da się naprawić i że inż. Grzeszczyk będzie mógł wziąć udział w Challenge'u, co prawda z opóźnieniem, które pociągnie za sobą karę.

W związku z turniejem lotniczym, wyruszają w środę z Warszawy samoloty polskie „R. 13” na rajd do Afryki. Jeden samolot pilotuje Józef Orłowski, głośny ze swych sztuk akrobatycznych. Drugi pilotuje por. Latwis. Trasa jest następująca: Berlin, Bruksela, Paryż, Biarritz, Madryt, Casablanca. Tu Orłowski zatrzyma się, zaś Latwis uda się do Algieru. Obaj lotnicy mają za zadanie udzielanie pomocy w razie wypadków w challenge'u, oraz opiekowanie się zawodnikami polskimi.

Pożar szybu

STANISŁAWÓW, 27. 8. (PAT). W Bitkowie powiat Nadwórna uderzył w czasie burzy piorun w szyb naftowy Galicyjskiego Karpackiego Towarzystwa Naftowego. Szyb spłonął do cząstki wraz z urządzeniem maszynowym. Szkoda wynosi około 30.000 zł. Ogień został szybko zlokalizowany tak, że niebezpieczeństwo przeniesienia się pożaru na inne szyby nie groziło. Ofiar w ludziach nie było.

Piorun przeleciał przez cały dom

BORYSŁAW, 27. 8. (PAT). Z Morszyna donoszą: Onegdaj w godzinach wieczornych przeszła nad Morszynem silna burza, podczas której piorun uderzył w jeden z domów mieszkalnych, powodując pożar. Piorun uderzył w górną część ściany szczytowej, przeleciał liną prostą wzdłuż ściany, następnie zaś skręcił pod kątem prostym, przebił ramę okienną i wpadł do kuchni, gdzie przy stole zgromadzona była rodzina Grossfeldów, składająca się z 5 osób. Piorun poraził 18-letnią córkę Grossfeldów, studentkę filozofii. Inne osoby nie odniosły obrażeń. Pożarem piorun zniszczył szereg przedmiotów w mieszkaniu i wyleciał przez sieni.

Zasypani gruzami komina

ŁÓDŹ 27. 8. (PAT) Do Łodzi nadeszła wiadomość z Ozorkowa o tragicznej katastrofie na terenie zakładów Solleserowskiej Manufaktury w Ozorkowie.

W sobotę wieczorem w czasie robót przygniatania kilku robotników. Dwoje z nich zmarło, trzech jest ciężko rannych. Pod gruzami znajduje się jeszcze jeden robotnik nazwiskiem Urbanek, którego dotychczas nie zdołano wydobyć, bowiem prace ratunkowe przerwano, gdyż pozostała część komina zaczęła się zarysowywać.

Daj grosz
na L. O. P. P.

Japonia, Sowiety i Pakt Wschodni

Urywki z dnia

„Na Grenlandję parczy!”

Przed r. 1935 wojna między Japonią a Sowietami nie wybuchnie. Zapewnia nas o tem w „Kurjerze Warszawskim” taki znawca układu wojskowych sił we współczesnym świecie, jakim jest generał Wł. Sikorski. Dopiero w r. 1935, wraz z ukończeniem drugiej piątki, będą Sowiety gotowe do wojny na Dalekim Wschodzie. Dopiero za rok znajdą ich flotyle lotnicze należyte oparcie w rozbudowywanych obecnie gorączkowo lotniskach. A także dopiero w roku następnym rząd japoński ukończy organizację mandżurskiego teatru wojennego. Czy jednak wojna nie da się odroczyć na lata dalsze? Przeciw takiemu odroczeniu przemawiać będzie obawa Japonii przed wzrastającą z roku na rok potęgą Sowietów i Ameryki, dla których czas jest zdecydowanym sprzymierzeńcem. Nie, Japonia będzie musiała przyspieszyć konflikt. „Rok 1935 — twierdzi gen. Sikorski — będzie dla Dalekiego Wschodu rokiem przełomowym”.

Można lekceważyć wszelkie przepowiednie w dziedzinie politycznej; pewien angielski minister twierdził nawet niedawno, że głupcem jest, kto chce przewidzieć wypadki za dwa tygodnie. Jednak za prognozą gen. Sikorskiego przemawia fakt, że jest ona tylko logicznym wnioskiem, wysnutym ze spokojnej analizy czynników, które swym wzajemnym oddziaływaniem na siebie, wytwarzają pewne konieczności w pewnym historycznym momencie. Dzisiaj konieczność wojny nad granicą Mandżurii jeszcze nie istnieje. Tokio i Moskwa bombardują się notami dyplomatycznymi, prasa Europy i Ameryki tworzy naokoło tej papierowej wojny atmosferę grozy i niepokoju, ale kancelarie dyplomatyczne nie tracą zimnej krwi: wiedzą one, że obie strony bluffują. Zatarg o cenę, jaką winna Rosja zapłacić za wschodnią kolej chińska (Pogranicznaja - Władywostok) może stać się pretekstem do wojny, ale dopiero wtedy, gdy Japonia będzie do niej gotowa. A nie jest bagatelą gotowość do operacji, których teatrem może być obszar o promieniu 6 tys. kilometrów, od Pacyfiku do Jeziora Bajkalskiego. Sowiety rozporządzają — jak Rosja w r. 1812 przeciw Napoleonowi — przywilejami olbrzymiej przestrzeni i niekorzystnego dla wroga klimatu. Nie można będzie zniszczyć ich sił w czasie krótkim, podczas gdy one mogą swym lotnictwem atakować szybko i skutecznie przemysłowe ośrodki Japonii.

Wojnę tą, o której dziś pisze się tak spokojnie, hamuje po obu stronach obawa obcej interwencji. Rząd japoński patrzy z lękiem na rosnącą gwałtownie flotę morską i lotniczą Stanów Zjednoczonych, w którym widzi swego przyszłego wroga, Rosja zaś sowiecka bardzo realnie liczy się z możliwością napadu ze strony Niemiec. Nowa wojna mogłaby się więc znowu zamienić w pożar powszechny. By zmniejszyć grożące niebezpieczeństwo zapowiada Japonia, że na konferencji morskiej r. 1935 będzie żądać zrównania swych sił morskich z siłami Ameryki, a ponadto usiłuje zawrzeć porozumienie z Chinami, by w chwili decydującej nie mieć wojsk chińskich na tyłach swej armii, walczącej z Sowietami. Dyplomacja japońska wygra wojnę ze Sowietami, jeśli potrafi sobie zabezpieczyć neutral-

ność Chin i Ameryki. Ale wątpić można, czy jej się to uda.

Dyplomatyczne zabiegi Sowietów obchodzą nas bliżej. By uniemożliwić napad niemiecki, Sowiety usiłują związać się z Francją, Polską i z państwami bałtyckimi, t. j. ze wszystkimi domniemanymi przeciwnikami Niemiec. Taka jest geneza paktu wschodniego po stronie Moskwy.

Po stronie Francji widzimy dążenie podobne. Polityka pana Barthou pragnie stworzyć na wschodzie Europy potężną koalicję, któraby stała na straży obecnego status quo. Do koalicji tej zaproszone zostały także Niemcy, ale Francja gotowa jest zawrzeć pakt wschodni i bez udziału Niemiec. Że pakt ten zabezpieczył ma Europę Wschodnią przed imperialistyczną awanturą Niemiec, to jest jasnym dla każdego, zwłaszcza zaś jest to jasnym dla samych Niemiec, które z tego powodu odnoszą się do idei paktu z nietajoną niechęcią. Wiedzą jednak Niemcy, że paktu same obalić nie potrafią i liczą w tem wiele na pomoc Polski. Redaktor naczelny „Berliner Tageblattu” p. Scheffer stwierdza z zadowoleniem, że Polacy nie chcą się zgodzić, by armia sowiecka w drodze nad Ren, poila konie w Wiśle Oczywiście. Wisła nie jest dla sowieckich koni. Ale nie jest ona także dla kawalerii niemieckiej. Gdyby zaś wybuchła wojna Niemiec z Francją, a przez to automatycznie i z Polską, to niebezpieczeństwo zagroziłoby Wiśle właśnie od koni niemieckich. Na ten wypadek nie byłoby znowu takim dla nas nieszczęściem, gdyby sowiecka jazda przybyła nad Wisłę, by wspólnie z nami wypędzić germańskiego najeźdźcę, a potem ruszyć ku Renowi. Zresztą, jeśli uważamy nawet chwilowy pobyt wojsk czerwonych nad Wisłą za niepożądany, to pomoc Sowietów mogłaby się wyrazić np. w bombardowaniu miast niemieckich przez lotnictwo sowieckie i w dostarczaniu przez Sowiety

materiału wojennego Polsce.

Dlaczego jednak w rozważaniach nad paktem trzymać się uparcie wizji ewentualnej wojny i przemarszu wojsk sowieckich (lub niemieckich) przez Polskę? Przecież pakt ma na celu uniemożliwienie wojny i w tym celu przewiduje zbrojne wystąpienie wszystkich kontrahentów przeciw napastnikowi. Sama obawa tego wystąpienia może utrzymać Niemcy w spokoju.

Niektórzy polscy publicyści zwalczają pakt dlatego, że widzą w nim nowe ustępstwo czy zapowiedź nowych ustępstw ze strony Francji dla Niemiec. Publicyści ci zostają widocznie pod sugestją nazwy „Locarno Wschodniego”, jaką projektowanemu paktowi nadano. Tymczasem różnica między obu paktami jest ogromna. Locarno zawiera Briand z Niemcami w zamiarze przyznania im daleko idących koncesyj. Pakt Wschodni zaś zawiera p. Barthou głównie z sąsiadami Niemiec i z Rosją i zawiera go raczej przeciw Niemcom. Briand był germanofilem, a Barthou wzmacnia sojusze francuskie i organizuje Europę przeciw ewentualnej agresji niemieckiej. Gdzież tu podobieństwo?

Można lekceważyć wszystkie pakt i lekceważenie to mieć będzie swoje racje. Ale obawiamy się, że w tym wypadku ci, którzy pakt zwalczają, działają mimowoli na korzyść polityki niemieckiej, usiłującej rozerwać sojusz polsko - francuski. Fatalny wpływ naszych wahań i krytyk przejawia się już w niektórych artykułach prasy francuskiej, przepojonych podejrzliwością i niechęcią. Czy takie winny być stosunki między sojusznikami? Takie zaufanie wzajemne? Najwyższy zaiste czas położyć kres rosnącej nieufności przez zajęcie jasnego stanowiska. Jeśli rząd polski jest przeciw paktowi, to niech to powie głośno i niech ogłosi swoje motywy.

JAN MATYASIK

Sjonisci 16 krajów w Krakowie

Kraków spotkał wątpliwy zaszczyt, że stał się miejscem kongresu światowego tzw. sjonistów ogólnych. Dowodziłoby to, że sjonisci polscy zaczynają już odgrywać pewną rolę w sjonizmie światowym. Dotąd obok Nachuma Sokolowa, prezesa Organizacji Sjonistycznej, urodzonego w Polsce, jedynie Izaak Grynbaum b. poseł do sejmiku polskiego zamieszkały od niedawna w Palestynie, należał do wybitniejszych figur sjonizmu. Wszyscy inni jego przywódcy rekrutują się przeważnie z pośród żydów angielskich, rosyjskich lub palestyńskich.

„Ogólny sjonizm”, do którego należy ogromna większość sjonistów w Polsce tworzy umiarkowane centrum ruchu sjonistycznego. Przez szereg lat pokrywał się on z całym sjonizmem światowym, ale po wojnie wytworzyły się obok niego i w ostrej do niego opozycji: socjalistyczna lewica i faszystowska prawica z Żabotyńskim na czele. Na ostatnim kongresie sjonistycznym zwyciężył po raz pierwszy kierunek lewicowy. Pod wpływem tej klęski postanowili ogólni sjonisci zorganizować się w formalną partię. Jednak nie wszyscy uznają potrzebę organizacji i właśnie problem ten jest obecnie dyskutowany na kongresie krakowskim, w którym biorą udział delegaci z 15 państw.

Ogólny sjonizm w Polsce posiada

trzy niezależne organizacje: jedną w Małopolsce Wschodniej, drugą w Zachodniej, a trzecią w b. Królestwie. W 16 lat po powstaniu Polski sjonisci nie zdążyli się jeszcze zunifikować.

Obrazy krakowskie zagał adwokat Szwarcbart w trzech językach: hebrajskim, żydowskim (żargonie) i polskim. Przez długi czas sjonizm zwalczał używanie żargonu, pragnąc językowi hebrajskiemu zapewnić monopol języka urzędowego. Walkę tę przegrał. Dzisiaj w Polsce prasa żydowska wychodzi albo w żargonie albo w języku polskim. Język Izajasza jest tylko językiem od święta.

Nie rozumieją go nawet niektórzy przywódcy sjonizmu. Mowę hebrajską jednego z delegatów w Krakowie przerwano prośbą by mówca wyrażał się w języku zrozumiałym dla wszystkich. Zapewne żargonem, albo niemieckim. Wszyscy bowiem sjonisci mówią doskonale językiem Hitlera.

TOGI

GOTOWE Z BIRETEM
dla P. T. Adwokatów
od zł. 59—

poleca firma
Mieczysław ZALESKI
Lwów, pl. Marjański 10

Znany wesołek i blazenek z „Wiedomości Literackich” p. Antoni Słonimski zajął się w swojej „Kronice tygodniowej” londyńskim kongresem antropologów. P. Słonimski zainteresował się bliżej badaniem prof. Czekanowskiego, który stwierdził, — lub miał stwierdzić, — że Żydzi w swoim składzie antropologicznym zbliżają się zawsze do ludności rdzennej swego otoczenia. A więc w północnej Europie przeważają wśród Żydów podobno elementy nordyckie, w Rosji laponidalne i t. d. — z tem jednak, że melanz tych różnych pierwiastków daje inne wyniki niż w społeczeństwach aryjskich, a to wskutek innego ustosunkowania się tych samych elementów, lub też wskutek domieszki elementu obcego społeczeństwu europejskim — tzw. elementu orientального.

Nieznaczna domieszka elementu orientального wystarcza najzupełniej, aby nordyka z ulicy Gęsiej w Warszawie odróżnić bez trudności od nordyka z Upsali lub ze Sztokholmu.

Z antropologią zresztą w tym wypadku jest ta sama historia, co z językiem. Choćby Żyd jakiś najpiękniej mówił polskim, przez to samo nie jest jeszcze Polakiem. Pan Słonimski jednak zrozumiał po swojemu dane przytoczone przez prof. Czekanowskiego o obecności wśród żydowskiej populacji Warszawy elementów nordyckich i pisze w ten sposób:

Prawdziwym i namiętym rasistom, zwłaszcza naszej młodzieży uniwersyteckiej, pozostaje tylko jedna konsekwentna droga. Wyrzec się rasizmu, nordyzmu i bić Żydów właśnie za ich nordyckie pejsy i aryjskie mordy Koledzy! Rasa nordycka jest elementem rozkładowym! Precz z aryjskimi Żydami, którzy zatruwają naszą młodzież! Czegóż dokonał ten osławiony typ nordyki? Był zawsze najeżdźcą wypierającym zdobycze cywilizacyjne rasy ugro-fińskiej, dynarskiej i śródziemno - morskiej! **Precz z Żydami Niech wracają na północ do samojedów. Na Grenlandję parczy! Na łód! Domki ze śniegu budować a nie handlować towarami lokciowemi. Polska już raz oparła się najazdowi wikingów i dość ma reniferów i regirerów. Można i tak. Niedobre czasy przyszedły na marzylieli trzymania i brania za mordę. Mordy się tak pomieszały, że niewiadomo kogo się czepiać.**

Słonimski może się nie spodziewa, że niektóre jego hasła mogą się nadspodziewanie przyjąć. Np. „na Grenlandję parczy”. Mocno powiedziane. To nawet lepiej, niż Madagaskar. Koledzy! warto się zastanowić.

Ale co do tych mord, to Słonimski przesadził. Jego własna bardzo łatwo rozemnać. Jest bardzo nordycka i bardzo żydowska, a przytem bardzo burżujska. „I na burżujskie wasze pyski spadną pięści twarde jak glaz” — śpiewał w 1920 roku p. Słonimski.

Spadną. Napewno spadną. I nawet prędzej, niż p. Słonimski przypuszcza.

Wyjaśnienia R. Dmowskiego

W związku z 70-leciem swych urodzin Roman Dmowski nadesłał do „Kurjera Poznańskiego” list, w którym stwierdza, że nie odpowiada rzeczywistości, jakoby ukończył pięćdziesięciolecie pracy pisarskiej, czy politycznej.

Dmowski ukończył 70 lat życia, „ale to — zaznacza w liście — nie sztuka, to niejednemu się zdarza”. Dmowski zaznacza, że „nie obchodzi i nie ma zamiaru obchodzić żadnych jubileuszów” i sprzeciwił się temu stanowczo, by ktokolwiek je obchodził bez jego pozwolenia.

Znając skromność Romana Dmowskiego i jego niechęć do wszelkich jubileuszów — pismo nasze (podobnie jak inne pisma narodowe) wstrzymało się od specjalnego zaznaczenia rocznicy urodzin przywódcy obozu narodowego.

Z kraju od korespondentów „Kurjera”

Ostatni spływ do morza w obrazkach

(Lewa) Kajaki dobijają do wyspy Holm. (Prawa) Łodzie kajaki, wyciągnięte na ląd, zajęły dużą przestrzeń na wyspie Holm

(Lewa) Rozdanie nagród przez gen. Kwaśniewskiego. (Prawa) Najstarszym uczestnikiem spływu był 70-letni p. Władysław Witkowski z Dżisny. Otrzymał on nagrodę „Związku Związków Sportowych”

Kronika śląska

URATOWANIE ZASYPANYCH GÓRNIKÓW. W podziemiach kopalni „Maria” w Grodźcu, należącej do tow. „Solway”, miała miejsce katastrofa. Mianowicie na VI pokładzie runął strop, zasypując trzech górników: Stanisława Orpycha, syna jego Władysława i Stanisława Gracę.

Zorganizowano natychmiastową akcję ratunkową i ok. godz. 21.30 w sobotę zdołano dotrzeć do zasypanych i uratować ich. Wskutek braku powietrza i b. dużego gorąca, akcja ratunkowa była mocno utrudniona.

WIZYTA NIEDŹWIEDZIA. Dozorca stawów dworskich Porąbek-Sołec około godz. 5.30 nad ranem w sobotę zauważył nagle ku swemu przerażeniu ogromnego niedźwiedzia, wychylającego się z lasu. Przestraszony dozorca pobiegł do dworu i zaalarmował ludzi, z którymi udał się na obławę. Nie dała ona jednak żadnego rezultatu. W lasach okolicznych znaleziono tylko liczne ślady łap niedźwiedzi, prowadzące w kierunku na Górki.

Kronika wileńska

Z UNIwersYTETU STEFANA BATOROEGO. Z początkiem roku akademickiego na wydziale przyrodniczo-matematycznym U. S. B. wykładać będą dwaj nowi profesorowie, mianowicie prof. Stanisław Małkowski, który poprzednio pracował w Instytucie Geograficznym w Warszawie. Obejmie on katedrę mineralogii, nie obsadzoną od czasu skonu śp. prof. Radziszewskiego. Drugą katedrę (biologii) obejmie dr. Dembowski, docent Uniw. Warszawskiego i prof. Wolnej Wszechnicy w Warszawie.

Kronika przemyska

DROBNE ZDARZENIA. Na szkodę Józefa Eisenbergera (Mnisza 2), skradziono ze strychu znaczną ilość białej zny. — Oszustwo na szkodę kupca Jana Przewrockiego (Grunwaldzka 29) popełnił Żyd jarosławski, Jakób Krieger. — W czasie dużej kradzieży piwnicznej, zabrali złodzieje większą ilość prowiantów Piotrowi Dumce (Raclawicka 9). — W czasie dużego tłoku, panującego w księgarni Berty Bergen, Mickiewiczza 4, skradli jacyś złodzieje 42 książek szkolnych. — Duży rasowy chart zagał ks. Gardzińskiego z zakładu XX. Salezjanów. — Boa z tchórza zębowała Walwina Rybarzowa (Zieluńskiego).

Nieurodzaj w Małopolsce Wschodniej

Województwo tarnopolskie, a w szczególności powiat husiatyński i in., dotknął tak wielki nieurodzaj, że na morgu, gdzie było 7—9 kóp zboża, obecnie zebrano tylko 2 kopy.

Chłopi, jakoteż właściciele większych posiadłości, już dzisiaj się kłopotują, czem przezimują bydło z powodu braku paszy, i z czego zapłacą podatki

O przymusowy nadzór nad majątkiem księcia Pszczyńskiego

Do wydziału prokuratury w Katowicach wpłynął wniosek 5-ciu sądów grodzkich (w Katowicach, Pszczyńcu, Mikołowie, Bronach i Mysłowcach) o ustanowienie przymusowego nadzoru nad nieruchomościami i przedsiębiorstwami księcia Pszczyńskiego. Książę Pszczyński otrzymał wezwanie by w ciągu 14-tu dni zapłacił zaległe podatki, poczem zapadnie uchwała w sprawie ustanowienia nadzoru sądowego.

Wniosek o zarząd przymusowy umotywowany jest tem, że ściąganie zaległych podatków w drodze egzekucji okazało się niemożliwe (Ks. Pszczyński zalega z podatkami w wysokości 11-tu milj. zł.) Decydującą przyczyną postawienia tego wniosku był jeszcze fakt, że ks. Pszczyński przestał ostatnimi czasy wypłacać regularnie zarobki robotnikom pod pozorem, że jest zbyt trapiiony egzekucjami. Nadzorca będzie mógł oczywiście wypłacać zarobki regularnie.

Osaczeni dwaj bandyci targnęli się na życie

(a) Funkcjonariusze policyjni, w związku z napadami rabunkowymi bandy Płoskonin na terenie powiatu jarosławskiego, lubaczowskiego, lańcuckiego i przeworskiego, zorganizowali w dniu wczorajszym wielką obławę, w czasie której zdołali ująć przebywających na wolności członków tej bandy: Wasyla Lichowida, Stefana Puchę i Jurka Dejnana.

Stefan Puchta i Jurko Dejna, osaczeni w lesie „Witoldówka” ad Bóbrka, w powiecie jarosławskim, w zamiarze samobójczym strzelali z rewolwerów usiłovali pozabawić się życia.

Rannych obu bandytów przewieziono do Sienawy, gdzie lekarz stwierdził, iż rany nie są niebezpieczne.

Po zamachu na życie ojca zastrzelił się!

(a) Donieśliśmy wczoraj o wstrząsającym zajściu, jakie rozegrało się w Orchowicach, w powiecie mościckim, gdzie 20-letni Paweł Bakaj zranił ciężko swego ojca Jurka i macochę Anastazję, a następnie zbiegł bez śladu.

Bakaj — jak okazało się — udał się do Mahuniowa, w powiecie mościckim, gdzie

wtargnął do mieszkania parocha ks. Iwana Boguckiego i zażądał pieniędzy.

Przebywający podówczas u ks. Boguckiego Stefan Malski wypchnął Bakaję za drzwi, które zamknął na klucz.

Bakaj wybiegł wówczas na podwórze i strzelił dwukrotnie z karabinu do kancelarii parafialnej i zranił ciężko w szyję syna parocha Jarostawa Boguckiego.

Bakaj po dokonaniu nowego zbrodniczego czynu zbiegł z Mahuniowa, poczem na polu oddał do siebie z karabinu dwa strzały, jeden w pierś, drugi w prawą skroń. Ta druga rana była śmiertelna, to też w kilka minut ten, który targnął się na życie ojca, zakończył życie.

Kronika kucka

WYSTRZAŁEM Z REWOLWERU zastrzelono wieczorem przy kolacji dnia 20 b. m. byłego wójta wsi Rożenki Tedora Kopelczuka s. Iłaka. Zabójstwo popełniono na tle miłosnym a sprawczynią tego ma być rzekomo jego kochanka, którą aresztowano!

USIŁOWANE ZABÓJSTWO. W nocy z 24 na 25 sierpnia we wsi Stare Kuty wydarzył się wypadek usiłowanego zabójstwa. Około godz. 12 w nocy podszedł pod dom Demczuków na razie nieświadomy sprawca i obudzony śpiącego Michała Demczuka zmierzył się karabinem w chwili, gdy tenże zdążył do okna! Demczuk zobaczywszy napastnika z bronią padł na podłogę — a oddany w tym momencie strzał chybił i kula utkwiała w ścianie. Demczuk rozpoznał w napastniku swego wroga Iwana Ihnateczuka ze Starych Kut, który też został przyaresztowany — lecz winy się wypiera! — Demczuk pozostaje w niesnaskach o grunt z Ihnateczukiem.

Dochodzenia w obu sprawach w toku

JUŻ WSZĘDZIE DO NABYCIA

100 sztuk

DOSKONAŁYCH TUTEK

„ŻYWIECKIE”

za cenę 1424

25 groszy

Żywiecka Fabryka Papieru „SOLALI” S. A. ŻYWIEC

Kronika stanisławowska

WOJEWÓDZTWO STANISŁAWOWSKIE NA POWODZIAN. Wojewódzki Komitet niesienia pomocy ofiarom powodzi, zebrał w czasie od 1 do 20 sierpnia zwyż 25.000 zł., 9 wagonów mąki, zboża i artykułów spożywczych, oraz 5000 sztuk różnej odzieży.

PLONA GOSPODARSTWA. Onegdaj spłonęło w Bukowej, pow. tłumacki 7 gospodarstw wiejskich wraz z plonami oraz inwentarzem. Szkody wynoszą zwyż 7.000 zł. Ogień powstał w zabudowaniach gosp. Michała Onyszczaka i przeniósł się na budynki sąsiednie. Przyczyną pożaru — nieostrożność mieszkańców.

W WIEZIENIU STANISŁAWOWSKIM odsiaduje karę 515 więźniów. Wskutek bezrobocia zlikwidowano na zarządzenie Min. Sprawiedliwości szereg warsztatów więziennych, jak: torebkarski, krawiecki, szewski oraz ograniczono warsztat stolarski. W projekcie jest zorganizowanie warsztatu rolnego na 5 ha. ziemi specjalnie w tym celu wydzielonej.

Kronika warszawska

Tydzień Czerwonego Krzyża w całym kraju

Polski Czerwony Krzyż zorganizuje od 1 do 10 września br. w całym kraju szereg zbiórek oraz akcji werbunkowych do swoich formacji, a więc do drużyn ratowniczych męskich i drużyn żeńskich. Ponadto przeprowadzona będzie szeroka akcja propagandowa, aby powiększyć kadry sióstr pogotowia sanitarnego.

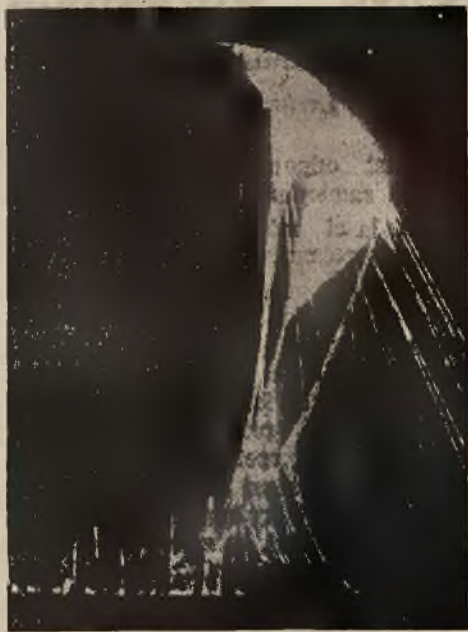
W różnych miastach odbędzie się szereg pokazów, mających na celu popularyzowanie udzielania pierwszej pomocy we wszelkiego rodzaju wypadkach. Projektowane jest również urządzenie zmotoryzowanego pochodu dla zademonstrowania akcji ratowniczej i humanitarnej Czerwonego Krzyża.

ZE ŚWIATA

Echa lotu Cosyns'a

Balon, którym uczeni belgijscy prof. Cosyns i van der Elst, odbyli lot do stratosfery. W świetle reflektorów odbywało się napełnianie gazem.

Zakładanie olbrzymiej powłoki balonu prof. Cosynsa.

Kryzysowa zima czeka
Nowy Jork

Najcięższa zima czeka New York. Krytyczne położenie szerokich mas ludności w New Yorku ilustruje wymownie fakt, iż w lipcu rb. okrągły milion mieszkańców korzystał ze wsparcia filantropijnych. Znacząco to, iż każdy słodny mieszkaniec N. Yorku znajduje się w takiej nędzy, że musi korzystać z opieki społecznej.

Wydatki na zapomogi osiągnęły w jednym tylko miesiącu lipcu rekordową sumę 16 milionów dolarów. A przytem ilość bezrobotnych zwiększa się w mieście coraz bardziej, szereg fabryk zamyka swe bramy.

Na rowerze naokoło świata

Do Rzymu powrócili dwaj rowerzyści Formeris i Oriusi, którzy przejechali 15 000 kilometrów. Wystartowali na swych rowerach w Brazylii, przejechali terytorium Argentyny, Urugwaju i zawróciwszy do brazylijskiego portu Bahia wsiadli na okręt, udający się do Lizbony. Tu dosiedli znowu rowerów i wyruszyli w powrotną drogę do Rzymu, dekad przybyli po piętnastu miesiącach wędrówki.

Czterej bracia — 371 lat

W prowincji szwedzkiej Jamtlandii budzi podziw rodzina Olsson, składająca się z czterech braci, liczących 99, 96, 92 i 84 lata, czyli razem 371 lat.

Ojciec ich umarł, mając lat 98, matka — lat 97. Pomimo sędziwego wieku, najstarszy z Olssonów rąbie codziennie drzewo, dogląda folwarku, wstaje rano pierwszy, rozpała ogień i gotuje kawę dla syna i synowej. Najmłodszy z braci, 84 letni Kristen, trzyma się krzepko, jeździ konno, robi duże spacery, zajmuje się gospodarstwem.

Pius XI w Castel Gandolfo

Rzym, w sierpniu. Do ostatniej prawie chwili gubiono się w domysłach, czy Papież z całą pewnością opuści Watykan na okres tak zwany wypoczynkowy i kiedy to nastąpi. Nikt zresztą, prócz paru osób z najbliższego otoczenia Piusa XI nie mógł o tem wiedzieć. Fakt wyjazdu nastąpił szybko. O godz. 17.30 w dniu 1 sierpnia samochód papieski eskortowany przez parę innych samochodów, opuścił bramy Watykanu, udając się poza granice Rzymu aż do Castel Gandolfo. Papież na białej sutannie miał czarne okrycie, na głowie zaś czerwony kapelusz. Inni dostojnicy kościelni, towarzyszący Papieżowi byli ubrani zupełnie czarno. W Castel Gandolfo samochód zjawił się o godzinie 18.

Tu nadeszła już przedtem wieść o wyjeździe Papieża z Watykanu. Plac więc miejscowy zaczął szybko się zapędniać, okna zaś i balkony domostw w jednej niemal chwili udekorowano kwiatami i chorągiewkami o barwach państwowych włoskich oraz papieskich. Pośpieszyli również złożyć hołd Papieżowi alumni różnych kolegiów, spędzający wakacje w okolicach Castel Gandolfo, jak też instytucje zakonne z proboszczem miejscowym ks. Guerra ze Zgromadzenia Salezjanów na czele. Władze miejskie również wzięły żywy udział w zainicjowaniu uczuć synowskich dla Ojca świętego.

Wnet po przybyciu Ojciec św. udał się do kaplicy polskiej, która, jak wiadomo, została urządzona na pamiątkę pobytu jego w Polsce i gdzie znajdują się freski polskiego artysty Różena, wyobrażające „Cud nad Wisłą”. Podczas gdy się tam modlił, na dziedzińcu pałacu

nie ustawały oklaski i okrzyki na cześć Papieża. Papież więc uznał za właściwe wyjść na balkon pałacu i udzielił stamtąd swego błogosławieństwa.

Pius XI zamierza w Castel Gandolfo wieść niemal ten sam tryb życia, co i w Watykanie. Nawet posłuchania, w nieco tylko zredukowanej liczbie będą się odbywały, gdyż Papież nie chciałby, aby liczni pielgrzymi przybywający również i w tym okresie, nie odjeżdżali bez tej upragnionej przez nich pociechy. Jeden tron umieszczony jest w tym celu w Wielkiej Sali pałacu, zwanej Salą Szwajcarów, drugi zaś na dziedzińcu dla liczniejszych zgromadzeń.

Pałac papieski w Castel Gandolfo godnie mógł powitać w swych murach następcę św. Piotra. Jest odrestaurowany i odświeżony należycie. Pałac ten znajduje się wśród pięknego wspaniałego ogrodu z widokiem na jezioro. Za czasów Cesarów rzymskich była tu willa Domicjana. Poprzecinane aleje ciągnące się wśród dębów i cyprysów tworzą razem długość około piętnastu kilometrów. Naogół tereny rezydencji papieskiej, po włączeniu willi Barberini, są większe od terenów watykańskich i graniczą niemal z miejscowością Albano. Na zasadzie traktatu Laterańskiego papież objął je w posiadanie w lutym 1930 r.

Parter pałacu papieskiego w Castel Gandolfo zajmuje oddział Gwardji szwajcarskiej w liczbie 20 osób. Na pierwszym piętrze znajdują się urzędy, oraz pracownia astronomiczna obserwatorium, przeniesionego z Watykanu na stałe do ogrodu w Castel Gandolfo. Apartamenty papieskie znajdują się na drugim piętrze.

Wyspa koronowanych wygnańców

Francja poszczycić się może posiadaniem jedynej w swoim rodzaju wyspy, którą nazwaćby można słusznie „ziółta klatka”.

Jest to wyspa Reunion, leżąca na Oceanie Indyjskim, niedaleko Madagaskaru, — a przeznaczona na stałą siedzibę dla rozmaitych egzotycznych władców, którzy nie chcieli ugiąć się przed potęgą Francji. Wyspa ta, nadaje się zresztą na idealne miejsce wypoczynkowe, gdyż posiada zdrowy, łagodny klimat i bujną tropikalną roślinność. Nie brak tam ani teatru, ani kina, ani eleganckich kawiarni i restauracji. Jest wszystko, czego dusza zapagnie, — brak tylko jednej drobnej rzeczy: wolności!

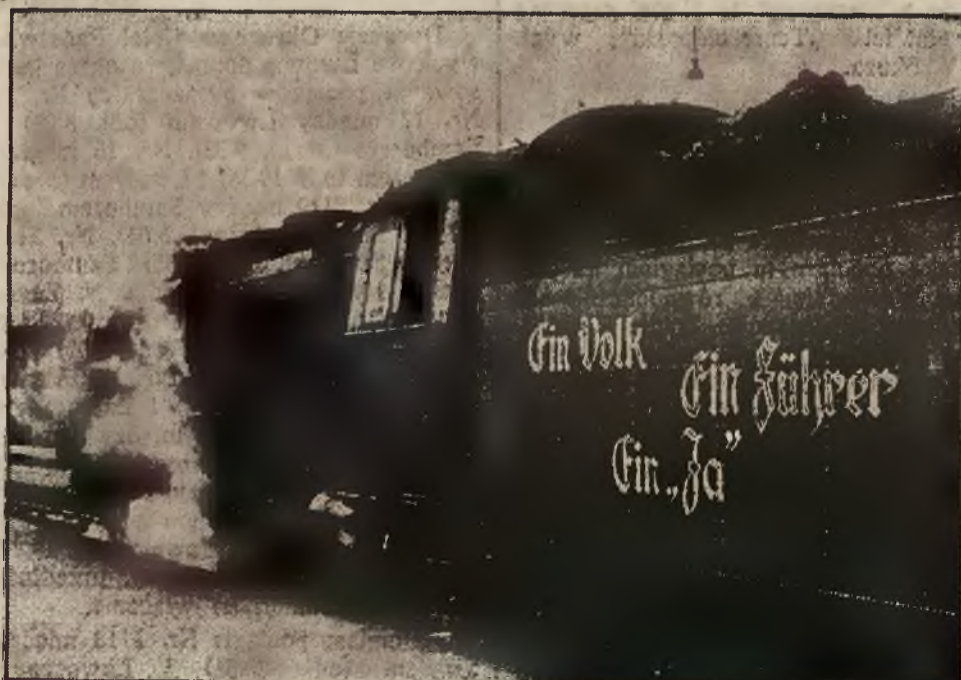
Kto bowiem raz dostanie się na wyspę jako „gość rządu francuskiego”; — ten już do śmierci wyspy nie opuści.

Żyją tam obecnie osobistości o głośnych w swoim czasie nazwiskach. A więc przede wszystkim Sultana Abdel-Krim, groźny niegdyś przeciwnik Francuzów i Hiszpanów w Marokku. Żyje z całym niemal dworem, złożonym z 30 osób, których utrzymanie kosztuje Francję 100 tysięcy franków rocznie. Dzieci jego, — z których dwoje najmłodszych

przyszło na świat w Reunion, — ubierają się już po europejsku i wychowywane są w duchu europejskim. Sam Abdel-Krim nie rozstaje się nigdy z burnusem; nauczył się już jednak języka francuskiego i okazuje zainteresowanie dla nauk ścisłych.

„Gościem” Francuzów jest dalej były cesarz Anamu, słynny niegdyś ze swego okrucieństwa, oraz były sultan Said-All, którego przewieziono na wyspę komendant francuskiego okrętu w sposób podstępem: sultan przyjął zaproszenie, by raczył zwiedzić ów okręt. Zaledwie znalazł się na pokładzie; okręt popłynął prosto do Reunion, gdzie wysadzono egzotycznego „gościa” z wszelkimi honorami.

Wspomnieć by jeszcze wypadło o ex-królowej Madagaskaru Ranavalona, która jednak szybko pogodziła się z losem, — zaślubiwszy francuskiego żandarma. Zaimponował jej widocznie mundur, jakich mało widywała w swym królestwie. Małżeństwo to jest podobno bardzo szczęśliwe, a kosztuje rząd francuski niewiele, bo zaledwie sześć tysięcy franków rocznie. Tyle bowiem wynoszą obecnie „apanaże” ex-królowej.

Nawet lokomotywy użyto w Niemczech do agitacji „plebiscytowej” — na rzecz Hitlera. „Plebiscyt” ten — jak wiadomo — odbył się 19 br.

Pielgrzymki do grobu
Dollfussa

O wielkiej sympatii i miłości, jaką cieszył się u Wiedeńczyków kanclerz Dollfuss, świadczy fakt, że do grobu jego odbywają się co dnia istne pielgrzymki.

W ostatnią niedzielę naliczono nęmniej jak 45 tysięcy osób! Według przybliżonych obliczeń — w ciągu miesiąca, odwiedziło grób kanclerza zgórną 200 tysięcy osób, z których każda niemal złożyła na grobie wieniec lub choćby skromną wiązanek kwiatów.

Księżna Starheimberg, matka wicekanclerza, zorganizowała składkę na budowę pomnika — i sama codziennie osobliście na cmentarzu zbiera na ten cel składki. W przeciągu pierwszych sześciu dni suma składek dosięgła 3000 szylingów.

S. O. S. Teatru Wyobraźni
powodem zamieszania
okrętowego

Z Nowej Zelandji donoszą, że radiostacja tamtejsza (w Auckland) nadała jakąś sztukę radiową, w której autor wprowadził scenę dramatyczną na morzu z sygnałem S. O. S. Dla lepszego efektu stacja istotnie nadała ten groźny sygnał, a przejęły go stacje odbiorcze kilku okrętów, znajdujących się na wodach australijskich i nowozelandzkich. Stacje radijonometryczne próżno usiłowały ustalić miejsce na morzu, skąd sygnały mogły pochodzić. Te poszukiwania okrętów odebrała również silna radiostacja morska, która chcąc ustalić źródło sygnałów S.O.S., poleciła znakami Morse'a, aby parowce zaprzestały poszukiwań na własną rękę. Dopiero po pewnym czasie udało się źródło sygnałów zlokalizować i objaśnić parowcom przychylnie. Łatwo sobie wyobrazić jakich soczystych argumentów użył kapitanowie statków z powodu tego dramatycznego konceptu stacji w Auckland.

Podobno tego rodzaju efekty w sztuce radiowej, zwłaszcza, jeśli chodzi o radiostacje w miastach morskich, mają być na przyszłość zaniecane.

Humor

NA EGZAMINIE W SZKOLE MORSKIEJ.

Uczeń szkoły morskiej znajduje się na ćwiczeniach na Bałtyku. Kapitan daje mu zadanie dokładnego określenia stopnia geograficznego, w którym się statek znajduje. Po otrzymaniu rozwiązania kapitan powiada do ucznia:

— No, Statkowski, stań na baczność! Znajdujemy się w obliczu najwyższej władzy!

— ???!

— No, tak, według tego; coś obliczył; jesteśmy teraz w Warszawie pod Belwederem!

NIC GROźNEGO

Młoda mężatka, przybłąda z placzem do swej matki:

— Ach, mamusiu, jaka jestem nieśczęśliwa. Czy wiesz, co mi Modzło przysłał?

— No, co takiego, mojedziecko?

— Że mnie zamorduje, jak go kiedykolwiek zdradzę.

— Uspokój się, kochanie, uspokój — odpowiada czule mama. Twój ojciec też mi to samo niejednokrotnie mówił, i widzisz jakoś do tej pory żyje.

NIEINTELIĞENTNE MEDJUM.

Ciemno. Cisz. Państwo Biedniakiewicz bywają w towarzystwie gości urządzających seans spirytystyczny przy pomocy znanego medium. Nagle ukazuje się w rogu pokoju świetlna postać.

— Ktoś ty duchu?

— Jestem wuj Bartłomiej z Prosiatkowa — odpowiada zjawia grobowym głosem.

— Ależ wuj Bartłomiej żyje! Przecież umieściliśmy w dziennikach odwołanie wiadomości o jego śmierci!!!

— Cholera! że też ja tego nie zauważyłem! — odpowiada duch wściekły.

KURJER SPORTOWY

Nowy rekord światowy
Walasiewiczówny

WARSZAWA. Stanisława Walasiewiczówna przed wyjazdem do Japonii zgłosiła próbę pobicia rekordów światowych w biegach na 100 i 200 m. Próba ta odbyła się wczoraj w ramach międzyklubowych zawodów lekkoatletycznych na boisku Legji. W biegu na 100 m. Walasiewiczówna ustanowiła nowy rekord świata osiągając czas 11.7. W biegu na 200 m. próba pobicia rekordu nie powiodła się, gdyż Walasiewiczówna osiągnęła czas 24.5, a wynik ten jest gorszy od jej własnego rekordu światowego.

Rozgrywki Ligi Okręgowej

LWÓW. W zawodach o mistrzostwo Ligi okręgowej rozegrano wczoraj we Lwowie dwa mecze: Ognisko (Jarosław) — Pogoń IB 2:2 (1:1). Lechia — Hasmonea 4:1 (1:0).

Dwa występy drużyny
czerniowieckiej

STANISŁAWÓW. W sobotę i niedzielę bawiła tutaj drużyna czerniowska Dragos Voda. W sobotę wygrali Rumuni z Stanisławową 4:2 (1:0). W niedzielę Dragos Voda zwyciężyła Rerwę 5:1 (3:1).

Rezultaty z XXXVI dnia
wyścigów konnych we Lwowie

Gonitwa pierwsza z płotami. Nagroda 900 zł. Dla 3 l. i st. koni. Dyst. 2.400 m. Startowało koni 4. Wygrał I. kl. „Jota” p. L. i Fr. Wójcików, II. og. „Emigrant” Kola Sportowego 6 p. a. c., III. og. „Lancebot” p. S. Królickiego. Bez miejsca kl. „Purpura”. Totalizator płacił: zw. 14.50, fr. 7, 9.

Gonitwa druga. Nagroda 3.000 zł. Dla 3 l. og. i kl. arab. Dyst. 2.000 m. Startowało koni 3. Wygrał: I. og. „Perkun” p. R. ks. Sanguszki, II. og. „Prorok” p. R. ks. Sanguszki, III. og. „Rasim III” p. W. br. Bitkera. Totalizator płacił: zw. 5.50, 5.50.

Gonitwa trzecia. Nagroda 600 zł. Dla 2 l. og. i kl. Dyst. 1.000 m. Startowało koni 5. Wygrał: I. kl. „Ilonka” stajni „Hrehorów”, II. kl. „Admonicja” stajni „Ferdynandów”, III. og. „Szanfary” stajni „Oseki”. Bez miejsca kl. „Combine”, og. „Unikat”. Totalizator płacił: zw. 13, fr. 6.50, 7.

Gonitwa czwarta. Nagroda 800 zł. Dla 3 l. og. i kl. arab. Dyst. ok. 600 m. Startowało koni 6. Wygrał: og. „Miecznik” p. W. Rutkowskiego, II. og. „Euro” stajni „Osek”, III. og. „Madrygal” stajni „Zalesie”. Bez miejsca: og. „Selim-Haslan”, og. „Bankrut”, kl. „Aeniza”. Totalizator płacił: zw. 7.50, fr. 6.50, 8.

Gonitwa piąta. Nagroda 700 zł. Dla 3 l. i st. og. i kl. Dyst. ok. 2.100 m. Startowało koni 8. Wygrał: I. kl. „Moi Tou” stajni „Rupniewo”, II. kl. „Panta rhei” p. J. Zarczewskiego, III. kl. „Medyna” stajni „Hrehorów”. Bez miejsca: og. „Sygnal”, og. Kormoran”, kl. „Hauka”, kl. „Comtessin”, og. „Pandur”. Totalizator płacił: zw. 18, fr. 8, 9.50, 11.

Gonitwa szósta. Nagroda 600 zł. Dla 2 l. og. i kl. Dyst. ok. 1.000 m. Startowało koni 5. Wygrał: I. kl. „Daga” p. H. hr. Starzeńskiej, II. kl. „Ostojka” stajni „Osek”, III. og. „Toruń” p. J. Skolimowskiego. Bez miejsca: kl. „Pandora”, og. „Hugon”. Totalizator płacił: zw. 8.50, fr. 7, 17.

Gonitwa siódma. Nagroda 1.200 zł. Dla 4 l. i st. og. i kl. arab. Dyst. 2.400 m. Startowało koni 5. Wygrał: I. og. „Argus” stajni „Osek”, II. og. „Karagos” stajni „Osek”, III. og. „Kaid” pp. L. i Fr. Wójcików. Bez miejsca: og. „Adamas”, og. „Tornado” zdjęty ze startu. Totalizator płacił: zw. 5.50, 6.50, zwrot 5.05, fr. 7, 17, zwrot 5.05.

Gonitwa ósma. Nagroda 500 zł. Dla 3 l. i st. og. i kl. Dyst. ok. 1.800 m. Startowało koni 7. Wygrał: og. „Trubadur” stajni „Podhalanka” II. kl. „Toujours Charmante” p. Z. Skolimowskiego, III. kl. „Pani Wanda” stajni „Zalesie”. Bez miejsca: kl. „Eneida” og. „Emir IV”, og. „Atylla”, kl. „Egreta”.

Jugostawja pokonała Polskę 4:1

BIAŁOGRÓD, 26. 8. (PAT) W obliczu 14.000 widzów odbył się tutaj międzynarodowy mecz w piłce nożnej zakończony zwycięstwem Jugostawji nad Polską w stosunku 4:1 (2:0). Mecz odbywał się o puchar p. Prezydenta Rzeczypospolitej.

Pierwsza połowa stała pod znakiem silnej przewagi Jugostawian. Byli oni szybsi, twardsi i lepiej zgrani, po zakończeniu meczu nie bardzo odpowiadało naszemu systemowi gry. W pierwszych 45-ciu minutach drużyna Polska ani razu poważnie nie zagrażała bramce przeciwnika.

Po przerwie sytuacja nieco się zmieniła. Polacy grali teraz znacznie lepiej

Niemcy wygrywają wyścig
Berlin - Warszawa

WARSZAWA. Ostatni etap wyścigu kolarskiego Berlin—Warszawa zakończył się nieznacznym zwycięstwem drużynowym kolarzy polskich. Czas pierwszych sześciu zawodników polskich na etapie Łódź — Warszawa wynosił w sumie 30:33:02, podczas gdy czas pierwszych sześciu Niemców wynosił 30:33:40.4.

Na ostatnich kilometrach prowadził Urbanek, który wpadł też pierwszy na Dynasy, mając tuż za sobą grupkę kolarzy. Na torze wywiązała się ostra walka z której osatecznie wyszedł zwy-

cięto i gra była bardziej otwarta. W szeregach naszej drużyny zawiódł przede wszystkim zupełnie napad, w którym na wyróżnienie zasłużył conajwyżej Wilimowski, reszta bardzo słaba. W pomocy nieźle trzymali się Kotlarczyk i Zizka, natomiast Cebulak był naj słabszym graczem na boisku. Obrona stanęła na wysokości zadania. W bramce grał Keller tylko przez dwie minuty i opuścił ją konfuzjowany. Miejsce jego zajął Frymarkiewicz.

Bohaterem dnia był Jugostawian Sekulicz, który zdobył trzy bramki, czwarta była dziełem Marjanowicza. Honorową bramkę dla Polski zdobył w 9-tej minucie II-jej połowy Wilimowski.

oślesko Niemiec Wirth, osiągając czas 5:02.45 przed Urbanikiem 5:02.45.2, 3) Krükl 5:02.45.4, 4) Hauswald 5:02.45.6, 5) Korsak Zaleski 5:02.45.8. Najlepszym zawodnikiem wszystkich etapów okazał się Niemiec Hauswald mając czas 25:04.16.5.

Ogólny wynik meczu kolarskiego Berlin—Warszawa przyjął zwycięstwo drużynie niemieckiej w czasie 151 godz. 03 min. 22 sek. Czas drużyny polskiej wynosił 155 godz. 44 min. 212 sek. Niemcy wygrali zatem różnicą 4 godz. 41.02 sek.

Tłoczyński wygrywa międzyn. turniej

WARSZAWA. W niedzielę na centralnym korcie Legji rozegrano finałowe spotkanie międzynarodowych mistrzostw Polski. W finale gry pojedynczej panów Tłoczyński zwyciężył Hebdę 6:2, 7:9, 6:4, 6:2. Był to jęder z najpiękniejszych meczów oglądanych ostatnio w Warszawie. W pierwszym secie gra Tłoczyński ładnie z głębi kortu. W drugim secie Hebda opanowuje się, gra znacznie lepiej i po zaciętej walce zdobywa seta. W ostatnich dwóch setach Lwowianin wykazuje pewne zmęczenie. Tłoczyński jest natomiast bardziej re-

gularny, zwłaszcza w grze przy siatce. W grze podwójnej panów mistrzostwo zdobywa para austriacka Artens-Matejka, zwyciężając parę Staljos, J. Stolarow 6:2, 6:2, 6:4. W grze pojedynczej panów Horn wygrała z Jędrzejowską 5:7, 6:3 6:0. W grze mieszanej para Horn, Artens pokonała Jędrzejowską i Tłoczyńskiego 6:3, 6:4. Jędrzejowska grała słabo, Tłoczyński był zmęczony poprzednim meczem z Hebdą, natomiast para austriacka - niemiecka była dobrze zgrana.

Tragiczny finał wyścigów samochodowych

BERN, 26. 8. (PAT). W ramach Grand Prix Szwajcarii odbyły się dwa biegi. W kat. do 1.500 ccm. startowało 22 kierowców, w tej liczbie p. Koźmianowa. Zwyciężył Syaman w czasie 50.43.4, z przec. szybkością 120.5 km/godz. P. Koźmianowa zdobyła 10 miejsc w czasie 53.20 na Bugattim. Trasa dla wozów ponad 1.500 ccm. wynosiła 509.6 km. Zwyciężył Stuck na Auto-Union w cza-

się 3.37.51.6 z szybkość. 140.350 km/godz. Pogoda fatalna, przez cały czas padał deszcz. Widzów 62.000.

W czasie zawodów wydarzył się tragiczny wypadek. Kierowca Hamilton (US.) na Maserattim w 60-tej rundzie wpadł na drzewo i poniósł śmierć na miejscu. Padające drzewo zraniło ciężko jednego z widzów.

Kolej wsch.-chińska kością niezgody

MOSKWA, 26. 8. (PAT). Dziś popołudniu korespondentem zagranicznym w Moskwie doręczono komunikat, zawierający oświadczenie sowieckiego wiceprezesa zarządu kolei wschodnio-chińskiej Kuzniecowa. złożone na ręce mandżurskiego zarządu kolei.

Strona sowiecka uskarża się na brak należytej ochrony pociągów kolei wsch.-chińskiej, twierdząc, że mandżurskie wojska ochronne nie stoją na wysokości zadania. Pociągi towarowe, które są eskortowane przez te oddziały, ulegają często napadom.

Uroczystości nadreńskie pod Koblencją

BERLIN, 26. 8. (PAT). Cała Rzesza stoi dziś pod znakiem uroczystości nadreńskich, organizowanych pod hasłem zadokumentowania wierności niemieckiej dla Zagł. Saary. Od szeregu dni liczne sztafety młodych sportowców niemieckich maszerowały z odległych zakątków Niemiec do Ehrenbreitenstein, położonego nad Renem, pod Koblencją, naprzeciw Zagłębja Saary. W manifesta-

cji wzięł udział kanclerz Hitler, minister Goebbels oraz szereg wybitnych przedstawicieli partii nar. socjalistycznej. Z Zagłębja Saary przybyło do Ehrenbreitenstein około 200.000 osób (chyba 20.000? — przyp. Red.), ogólną liczbę uczestników manifestacji obliczają na 400.000 osób.

W godzinach rannych odbyło się otwarcie wystawy w Kolonii, obrazują-

jącej życie Zagł. Saary. Przemówienie wygłosił minister Goebbels, odpierając na wstępie oburzenie ataki prasy w Zagł. Saary, która nie oszczędziła nawet osoby Hindenburga. W dalszym ciągu mówca scharakteryzował stosunek partii do Kościoła, oświadczając, że partia zajmuje zasadniczo pozytywny stosunek do chrześcijaństwa i gwarantuje swobodę wszystkim wyznancom. Z kolei odbyły się nabożeństwa katolickie i ewangelickie, odprawione przez duchownych z Koblencji. Popołudniu przybył motrówką kanclerz Hitler. Z tą chwilą rozpoczęła się właściwa manifestacja. Hitler wygłosił przemówienie.

Francja fortyfikuje granicę
północną

PARYŻ, 26. 8. (PAT). Sztab generalny w porozumieniu z najwyższą Radą Wojenną na skutek interwencji deputowanego Beauguitte, członka komisji wojskowej postanowił przystąpić do budowy fortyfikacji w okręgu Montmedy. — Roboty rozpocząć się mają w najbliższych dniach. (Przez Montmedy wdarły się w r. 1914 wojska niemieckie, przeszedłszy Belgię. — Red.).

I w Holandji ich nie chcą

AMSTERDAM, 26. 8. (PAT). Władze policyjne wydały nakaz opuszczenia granic państwa 300 cudzoziemcom, przeważnie Żydom, uciekinierom z Niemiec, którzy osiedlili się w Amsterdamie w ciągu ostatnich 2 lat, bez zezwolenia władz.

Echo stawiskjady

PARYŻ, 26. 8. (PAT). Przewodniczący parlamentarnej komisji śledczej dlaświetlenia afery Stawiskiego oświadczył przedstawicielowi „Petit Journal”, że wydaje mu się zupełnie słuszne żądanie opublikowania pełnego raportu komisarza Gulllaume, oraz wyraził nadzieję, że min. Cheron zgodzi się na to.

W razie odmownej odpowiedzi ministra przewodniczący zamierza zwołać posiedzenie komisji, celem zajęcia stanowiska w tej sprawie.

Eksmisja b. posła carskiego
w Bukareszcie

BERLIN, 26. 8. (PAT). Donoszą z Bukaresztu o niezwykłym incydencie dyplomatycznym. Oto w gmachu b. carskiego poselstwa rezydował do ostatnich czasów b. poseł carski hr. Kozielt-Poklewski.

Przed paru dniami przybył do Bukaresztu nowomianowany poseł sowiecki i zamierzał objąć gmach poselstwa rosyjskiego. Kozielt-Poklewski oświadczył, że bezwzględnie gmachu nie opuści, chyba pod siłą. Wobec tego rząd rumuński położył areszt na wszystkich sprzętach znajdujących się w gmachu i wyeksmitował b. posła carskiego.

P. Koziowski wrócił z urlopu

WARSZAWA, 26. 8. (PAT). Prezes Rady ministrów prof. dr. Leon Koziowski powrócił wczoraj wieczorem z urlopu. W dniu dzisiejszym p. Premier objął urzędowanie po odbyciu konferencji na temat bieżących spraw rządu z ministrem skarbu Zawadzkim, który zastępował p. premiera w czasie jego nieobecności.

Samobójstwo aresztowanego
komunisty

PRZEMYŚL, 26. 8. (PAT). Organa policji przytrzymały w Przemyślu wybitnego działacza komunistycznego Adolfa Koeppla false Pollacka. Koeppl, mając na sumieniu wiele sprawek, a obawiając się odpowiedzialności, popełnił samobójstwo.

Komisja sądowo-lekarska przeprowadziła sekcję zwłok, która wykazała jako przyczynę śmierci denata samobójstwo przez powieszenie.

Telegramy z ostatniej chwili
na str. 1 i 2-jej

